

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610/15923385
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Haziran 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

MERSİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN MEHMET EMİN EKMEKÇİ
TBMM 7/38255 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/38255 Gk 80

SORULAR

- 1) Gerede Deri ve Karma OSB bünyesinde faaliyet gösteren sanayi tesislerinin, atık su arıtma tesisleriyle ilgili denetim sonuçları nedir? Son 5 yılda yapılan denetim sayısı, uygulanan cezai işlemler ve kapatılan tesis sayısı nedir?
- 2) Gerede Çayı'na bırakılan sanayi atıklarının içeriğine ilişkin olarak, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü veya Bakanlığınız tarafından yapılan laboratuvar analizlerinde hangi parametrelerde yasal sınır aşımaları tespit edilmiştir?
- 3) Çay üzerinde izleme yapan Çevresel Etki İzleme Programları kapsamında düzenli veri toplanmakta mıdır? Eğer toplanıyorsa, en güncel su kalitesi izleme verileri kamuoyuna açık olarak yayınlanacak mıdır?
- 4) Gerede Çayı Temiz Aksın Platformu (GEÇTAP) tarafından kamuoyuna sunulan tespitler Bakanlığınızca değerlendirilmiş midir? Sivil toplumdan gelen bu raporlar doğrultusunda inceleme başlatılmış mıdır?
- 5) Gerede Çayı'ndaki kirliliğin Filyos Nehri'ni ve Karadeniz ekosistemini etkileyebileceği göz önüne alındığında, bu bölgelerde su kalitesi ve biyolojik çeşitlilik açısından yapılan bir etki analizi var mıdır?
- 6) Gerede OSB'de yer alan firmalara yönelik olarak son 5 yılda atık su yönetimi, arıtma tesisi kapasite uyumu, çevre izin ve lisans süreçleri kapsamında yapılan idari işlemler nelerdir? Hangi firmalar uyarılmış, hangi firmalara yaptırım uygulanmıştır?
- 7) Gerede Çayı'nın temizlenmesi, restorasyonu ve yeniden doğal ekosistemine kavuşturulması için Bakanlığınızca yürütülen veya planlanan kısa, orta ve uzun vadeli programlar nelerdir?
- 8) Su kaynaklarının kirlenmesiyle bağlantılı olarak halk sağlığı açısından bir risk değerlendirmesi yapılmış mıdır? Çevre sağlığı birimleri veya Sağlık Bakanlığı ile koordinasyon içinde yürütülen bir çalışma var mıdır?

CEVAPLAR

1,6) Çevre Denetimi Yönetmeliği çerçevesinde tesis veya faaliyetlerin 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan mevzuata uygunluğunu kontrol etmek için gerçekleştirilen çevre denetimleri; kapsamına göre konu bazlı veya birleşik olmak üzere planlı ya da denetim planına bağlı olmaksızın kaza ya da olay gibi durumlarda veya gerek görüldüğü hallerde yapılmaktadır.

Çevre mevzuatı kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevlendirilen çevre denetim ekipleri tarafından yapılan denetimlerde Kanunda belirtilen gerekliliklere uyulmadığının veya yükümlülüklerin yerine getirilmediğinin tespit edilmesi durumunda tesis veya faaliyetlere idari yaptırımlar uygulanmakta; çevre ve insan sağlığı için tehlike oluşturan faaliyetler ise kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmaktadır.

Bakanlığımız merkez denetim ekiplerince 2024 yılında Gerede Deri ve Karma OSB bünyesinde faaliyet gösteren sanayi tesislerinin atıksularına yönelik ani denetimler gerçekleştirilerek bu denetimlerde Bakanlığımızın Mobil Atıksu Laboratuvarı ve özel çevre laboratuvarı tarafından arıtma tesisi çıkışlarından atıksu numuneleri alınmıştır. Bu denetimler sonucunda uygunsuzluk tespit edilen 28 işletmeye toplam 35.606.863 Türk Lirası idari para cezası uygulanmıştır.

Bununla beraber Bolu ilinde 2022 yılından günümüze kadar 589 tanesi atıksu konulu olmak üzere 1.892 çevre denetimi gerçekleştirilmiştir. Çevre Kanunu'na aykırı faaliyette bulunan 240 tesise yaklaşık 164.812.194 TL idari yaptırım uygulanmış olup, 10 tesisin faaliyeti durdurulmuştur.

2) Bölgede faaliyet gösteren işletmelerin faaliyet konularına göre Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nde yer alan Tablo 5 'ten Tablo 21'e kadar konulan deşarj standartlarını sağlamakla yükümlüdürler. İşletmelerin tabii oldukları tablodaki parametrelerden herhangi birinin sınır değeri aşması durumunda 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında idari yaptırım uygulanır. Bakanlığımızca yapılan denetimlerde atıksu arıtma tesislerinin deşarj noktasından alınan ve idari yaptırıma konu olan numunelerde çoğunlukla Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ) ve Toplam Kjeldahl Azotu (TKN) parametrelerinde sınır değeri aşımı gerçekleştiği görülmüştür.

3) Bakanlığımızca kirliliğin yerinde tespitine yönelik çalışmalarımızdan kurulu kapasitesi 5000 m³/gün ve üzeri olan atıksu arıtma tesisleri 7/24 online izlenerek veriler Bakanlığımız Sürekli İzleme Merkezi (SİM) veri tabanına aktarılmaktadır. SİM üzerinden, uzaktan otomatik numune aldırma yöntemi ile bu tesislerde 7/24 teknolojik denetim yapılmaktadır. Bolu İlinde sürekli atıksu izleme sistemi (SAİS) kurulu 13 adet tesis bulunmaktadır.

4,7) Sürdürülebilir bir çevrenin sağlanması amacıyla Bakanlığımızca sürekli denetimler gerçekleştirilmektedir. Ayrıca Bakanlığımız koordinesinde, Gerede Çayı'na atıksu deşarjı yapan atıksu arıtma tesislerinin etkin ve verimli şekilde çalıştırılması ile tesis kapasitelerinin artırılmasına yönelik projelere altlık oluşturmak üzere ilgili kurum temsilcilerinin ve sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla toplantılar düzenlenmiştir. 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanun'a bağlı olarak çıkartılan yönetmelikler çerçevesinde bölgede yer alan atıksu altyapı tesisleri yönetimleri tarafından alınması gereken önlemler tartışılmış ve kararlar alınmıştır. Alınan kararlar titizlikle takip edilmektedir.

5) Yerüstü su kalitesi izlenmesi Tarım ve Orman Bakanlığı'nın görev, yetki ve sorumluluğundadır.

8) Sağlık Bakanlığımız öncülüğünde yürütülen "TEK Sağlık Yaklaşımı" ve "Anti Mikrobiyal Direnç Eylem Planı" çalışmaları ile "Ulusal Halk Sağlığı Tehditlerine Hazırlık ve Yanıt Planı" çalışmalarına Bakanlığımızca yürütülen ilgili çalışmalar (çevresel izleme, çevre erken uyarı sistemleri, laboratuvar alt yapısı geliştirme vb.) kapsamında katılım ve katkı sağlanmaktadır.

Antimikrobiyal direnç ile mücadele kapsamında hazırlanan "Antimikrobiyal Direnç ile Mücadele Ulusal Eylem Planı" Sağlık Bakanlığı tarafından yayımlanmıştır. Bakanlığımız bünyesinde yürütülecek çalışmalar" Eylem Planı'nın Hedef 9: "*antimikrobiyal direncin çevresel yayılımının azaltılmasına yönelik ulusal düzeyde risk değerlendirmesi, mevzuat düzenlemeleri ve atıksu yönetiminin geliştirilmesine ilişkin çalışmaların yapılması*" altında yer almaktadır.